

DZIEŃ DOBRY

Wydaje się
3 grudnia 1950 roku

nr 70 (3940)

Rada Państwa ZSRR uznała niepodległość krajów bałtyckich

6 września na odbytym na Kremlu posiedzeniu Rady Państwa ZSRR — naczelnego organu władzy kraju — pierwszą uchwałą został Akt uznania niepodległości Republiki Litewskiej, Republiki Łotewskiej i Republiki Estońskiej. (ELTA)

Na sesji Rady Najwyższej Republiki

4 września rozpoczęła pracę nadzwyczajna sesja Rady Najwyższej.

Wystuchawszy referatu Witautasa Landsbergisa o sytuacji politycznej Republiki Litewskiej i o sytuacji politycznej Republiki Litewskiej, uchwałą o wzrocu godła Państwa Litewskiego. W charakterze wzorca godła zatwierdzono wzorec wizerunku Witas, stworzonego przez malarza Arwidasa Každajlisa i zaproponowanego przez komisję ds. heraldyki Litwy. Przyjęto nową redakcję pierwszego artykułu Ustawy „O godle Państwa Litewskiego”.

Parlament przyjął deklarację o stosunkach Republiki Litewskiej z suwerenną i niepodległą Republiką Moldowa.

Przewodniczący komisji ds. samorządów Stasis Kropas przedstawił projekt uzupełnienia uchwały o uchwałę Rady Najwyższej Republiki Litewskiej „O antykonstytucyjnej działalności przyziuma Rady rejonu szalczinickiego i przyziuma Rady osiedla Snieczkus rejonu Ignalinskigo”. Po dyskusji uchwałę przyjęto.

Deputowani podjęli Ustawę Republiki Litewskiej o emigracji i uchwa-

łę o wejściu w życie danej ustawy.

Na posiedzeniu zaproponowano i omawiano projekty ustaw „O wprowadzeniu zmian do artykułu 85 i 87 tymczasowej Ustawy Zasadniczej Republiki Litewskiej” i „O orderach, medalach i innych znakach wyróżnienia Republiki Litewskiej”.

W końcu posiedzenia deputowani podjęli uchwałę o stosunkach Republiki Litewskiej z suwerenną i niepodległą Republiką Słowenia. Rządowi polecono niezwłocznie nawiązać stosunki dyplomatyczne z rządem Republiki Słowenia.

5 września kontynuowała pracę nadzwyczajna sesja Rady Najwyższej Republiki Litewskiej. Omówiono projekty ustaw „O wprowadzeniu zmian do artykułu 85 i 87 Ustawy Zasadniczej Republiki Litewskiej” i „O orderach, medalach i innych odznaczeniach Republiki Litewskiej”.

Deputowany Ryszard Maciejkianiec, który zabrał głos na porannym posiedzeniu w imieniu Frakcji Polskiej, zażądał odwołania przyjętej uchwały o uzupełnieniu uchwały Rady Najwyższej Republiki Litewskiej „O antykonstytucyjnej działalności przyziuma Rady rejonu szalczinickiego

i przyziuma Rady osiedla Snieczkus rejonu Ignalinskigo”. Żądanie powtórnego omówienia tej uchwały nie było poparte i Frakcja Polska opuściła salę.

Deputowany Eugenius Pietrawas w imieniu komisji ds. samorządów zaprezentował projekt uchwały o wprowadzeniu bezpośrednich rządów w rejonach szalczinickim, wileńskim i osiedlu Snieczkus rejonu Ignalinskigo. Frakcja Polska powtórnie zwróciła się do parlamentu, oświadczając, że jeżeli przyjęta uchwała nie będzie odwołana zwróci się ona do organizacji międzynarodowych, a deputowani z tej frakcji zastrzegają sobie prawo nie uczestniczyć w dalszej pracy parlamentu.

Przewodniczący Rady Najwyższej Witautas Landsbergis wyraził żartowicie z powodu zaostrezenia się sytuacji, ponieważ przedtem podczas pogadanki z Frakcją Polską, wydaje się, osiągnięto porozumienie wzajemne. Przewodniczący wezwał do nastawienia się na współpracę, a nie na konfrontację.

W tej kwestii rozwinęła się dyskusja, wypowiedziano wiele propozycji o tym, jaką optymalną decyzję można przyjąć. Jed-

nak w pierwszej połowie dnia nie udało się tego uczynić.

Podczas posiedzenia popołudniowego odbywało się głosowanie na temat uchwały „O wprowadzeniu bezpośrednich rządów w rejonach szalczinickim, wileńskim i w osiedlu Snieczkus rejonu Ignalinskigo”, jednak nie uzyskano niezbędnej ilości głosów.

Deputowani podjęli oświadczenie o zobowiązaniach Republiki Litewskiej, wypływających z Konwencji Europejskiej Praw i Podstawowych Swobód Człowieka z dnia 4 listopada 1950 roku. W tym dokumencie Rada Najwyższa oświadczyła, że Republika Litewska szanuje i będzie świadomie wykonywać wszystkie zobowiązania, określone w Europejskiej Konwencji Praw i Podstawowych Swobód Człowieka z dnia 4 listopada 1950 roku.

Na zakończenie nadzwyczajnej sesji głos zabrał Przewodniczący Rady Najwyższej Witautas Landsbergis. Podziękował on deputowanym za pracę, zabrał 8 września do uczestniczenia w imprezach poświęconych Dniowi Wdzięczności za wolność Litwy. (ELTA)

Oświadczenie Frakcji Polskiej RN RL

W SPRAWIE SPRZECZNEJ Z USTAWODAWSTWEM UCHWAŁY RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ O ROZWIĄZANIU RAD SAMORZĄDÓW REJONÓW WILEŃSKIEGO I SOLECZNIKIEGO

4 września 1991r. Rada Najwyższa Republiki Litewskiej powzięła uchwałę, na której mocy rozwiązano Samorząd Rejonowy Wileński i Samorząd Rejonowy Solecznicki. Uchwała ta koliduje z punktem 2 art. 28 Ustawy Republiki Litewskiej o podstawach samorządów, przewidującej, iż Rada samorządu jest rozwiązywana na mocy ustrymowanej decyzji Rady Najwyższej Republiki Litewskiej podejmowanej na wniosek specjalnie powołanej komisji deputowanych do Rady Najwyższej Republiki Litewskiej.

Jeśli chodzi o rejon sołeczniczki, to utworzona wcześniej komisja deputowanych do zbadania sytuacji w tym rejonie swoich wniosków nie przedłożyła, a jeśli chodzi o rejon wileński, to w ogóle żadna komisja deputowanych nie była utworzona.

Rada Najwyższa przyjmując uchwałę o rozwiązaniu Rad Solecznickiej i Wileńskiej nie uwzględniła również oświadczenia naszej frakcji „O sytuacji w rejonach wileńskim i sołeczniczki”.

Frakcja Polska raz je-

szcze zwraca się do Rady Najwyższej Republiki Litewskiej z prośbą o odwołanie swej uchwały z 4 września 1991 r. o rozwiązaniu Wileńskiej i Solecznickiej Rad Rejonowych. Prosimy zerwać tym samorządowi oraz ich Radom samodzielnie ocenę działalności swych organów zarządzania, jej urzędników oraz poszczególnych deputowanych.

O ile Rada Najwyższa nie podejmie kroków w celu odwołania sprzecznej z ustawodawstwem uchwały, Frakcja Polska zwróci się do międzynarodowych organizacji w sprawie łamania demokracji w Republice Litewskiej i deputowani zastrzegają sobie prawo zdecydowania o swym dalszym uczestnictwie w pracy Rady Najwyższej.

Deputowali:
S. Akanowicz
Z. Balcewicz
L. Janikiewicz
Cz. Okłóczyce
R. Maciejkianiec
S. Pieszkó
W. Subocz
E. Tomaszewicz

KOMUNIKAT

o stanie ozimlin, orce roli i sprzęcie ziemniaków w gospodarstwach rejonu na 9 września 1991 roku

Nazwa gospodarstw	Zasiano ozimlin (ha)	Zaorano roli (ha)	Sprzęt/roln. ków (ha)
„Akmlantnie”	—	80	5
„Butrimonts”	150	100	—
„Ejszyszkies”	480	200	18
„Dajawa”	—	170	—
„O Pokój”	—	150	10
„Za Ojczyznę”	200	—	6
Im. Kirowa	350	270	14
„Poskonis”	—	30	5
„Kalesninkaj”	367	104	4
„Glarwiskiskies”	135	35	1
„Pabare”	150	60	5
„Rudnia”	—	110	7
„Tiatlenaj”	—	30	—
„Szalczininkaj”	180	120	6
„Jaszunaj”	250	30	12
„Wiersiaka”	250	—	—
„Diegtaniskies”	100	—	—
„Tubariskies”	250	100	8
„Turgialaj”	450	—	5
Gos.rybackie „Szalczininkaj”	100	—	—
Ogółem w rejonie:	3472	689	105

Oddział statystyki

UCHWAŁA RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ O ROZWIĄZANIU RAD REJONU SOLECZNIKIEGO, WILEŃSKIEGO I OSIEDLA SNECZKUS REJONU IGNALINSKIEGO

Rada Najwyższa Republiki Litewskiej postanowiła:
1. Rozwiązać Rady rejonu sołeczniczkiego, wileńskiego i osiedla Snieczkus rejonu Ignalinskigo.
2. Zwolnić z zajmowanego stanowiska przewod-

Nie udzielać wywiadu?

W ubiegły czwartek dwóch zagranicznych korespondentów weszło do Domu Rad i podniosło się na pierwsze piętro. Inspektora wydziału kultury i oświaty nie spytała, jak trafić do kogoś z kierownictwa. Dalej im towarzyszył sekretarz zarządu rejonowego J. Rybak. W pokoju przyjęł zaproszeń na gość, aby usiedli i zaczęli, zanim on dowiedzieć się, czy wolny jest kierownik rejonu M. Simonowicz

i czy będzie mógł im ich przyjąć. Ale przedtem, nim sekretarz otworzył drzwi do gabinetu kierownika, do niego podszedli znajdujący się tam obydwaj i powiedzieli bez pozwolenia pełnomocnego przedstawiciela rządu litewskiego A. Ejgirdasa M. Simonowicz nie ma prawa udzielać wywiadu.

Ze słów kierownika wynika, że gdy do niego wszedł J. Rybak i poinformował, iż czynią przes-

kody w wejściu zagranicznych korespondentów, on wyszedł do pokoju przyjąć, aby wyjaśnić, o co chodzi. Człowiek, który nazwał siebie przedstawicielem kaunaskiego „Sajudisu”, powtórzył znowu na temat pozwolenia pełnomocnego. A jeżeli kierownik powiedziane ignoruje, to będzie jego ostatni wywiad.

Nie zważając na protesty przedstawiciela „Sajudisu”, dziennikarze zostali przyjęci. Pogadanka trwała prawie godzinę. Ko-

respondent amerykańskiej gazety „Chicago Tribune” W. Szodolski jego kolega zainteresował się sytuacją zwarcie mieszkańców Polaków na Litwie i, w zasadzie, w naszym rejonie. W Szodolski to uwarunkowywał tym, że w Stanach Zjednoczonych Ameryki są Polacy, którzy interesują się, jak żyją ludzie ich narodowości, szczególnie po tym, jak niepodległość Litwy uznało wiele krajów świata.

A. KIEDA

5. 1969 m. gruodžio 16 d. Konvencija dėl specialiųjų misijų;
6. 1973 m. gruodžio 14 d. Konvencija dėl baudimo už nusikaltimus, įvydytus prieš asmenis, kurie naudojami tarptautine apsauga, taip pat diplomatinis agentus;
7. 1975 m. kovo 14 d. Vienos Konvencija dėl valstybių atstovavimo jų santykiuose su universaliomis tarptautinėmis organizacijomis.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas
V. LANDSBERGIS

Vilnius, 1991 m. sausio 29 d.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS NUTARIMAS

116 Dėl Valstybinės komisijos Rytų Lietuvos problemoms išnagrinėti išvadų

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, atsižvelgdama į išvadą, kurias pateikė Valstybinė komisija Rytų Lietuvos problemoms išnagrinėti ir bendra darbo grupė, svarsčiusi Vilniaus, Šalčininkų rajonų ir kai kurių Trakų, Širvintų, Švenčionių rajonų apylinkių pasiūlymus, ir įvertindama Lietuvoje gyvenančių tautinių mažumų nacionalinių poreikių tenkinimo perspektyvas, nutaria:

1. Įpareigoti Lietuvos Respublikos Vyriausybę iki 1991 m. gegužės 31 d. pateikti Aukščiausiajai Tarybai būsimąjį Lietuvos Respublikos teritorijos administracinio suskirstymo projektą, pagal kurį numatomos Vilniaus apskritys pagrindas būtų dabartiniai Šalčininkų ir Vilniaus rajonai.

2. Pavesti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Teisėnės sistemos, piliečių teisių ir tautybių reikalų, Savivaldybių reikalų komisijoms, taip pat Valstybinei komisijai Rytų Lietuvos problemoms išnagrinėti, atsižvelgiant į šiame krašte gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių nacionalinių, kultūrinių, socialinių bei ekonominių poreikių tenkinimo pageidavimus ir pasiūlymus, iki 1991 m. gegužės 31 d. parengti Vilniaus apskritys statuso projektą.

3. Įpareigoti Lietuvos Respublikos Vyriausybę iki 1991 m. gegužės 1 d. parengti Lietuvoje gyvenančių tautinių mažumų aukštojo mokslo įgijimo perspektyvinę programą ir 1991 metams pradėti ją įgyvendinti.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas
V. LANDSBERGIS

Vilnius, 1991 m. sausio 29 d. Nr. I—1006

LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMAS

117 Dėl Lietuvos Respublikos tautinių mažumų įstatymo pakeitimo

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nutaria:
Padaryti Lietuvos Respublikos tautinių mažumų įstatyme (Žin., 1989, Nr. 34—485) šiuos pakeitimus ir papildymus:

1. 2 straipsnio 4-ąją pastraipą išdėstyti taip:
„telsę mokyklis gimtąja kalba, sudarant sąlygas turėti ikimokyklinius įstaigas, pamokas ir bendrojo lavinimo mokyklas, taip pat grupes, fakultetus ir filialus aukštesiose mokyklose, rengiančiose auklėtojus, mokytojus bei kitus tautinių bendrijų poreikiams tenkinti reikalingus specialistus;“.

2. 4 straipsnį išdėstyti taip:

„4 straipsnis. Administracinių teritorinių vienetų, kuriuose kompiškai gyvena kuri nors tautinė mažuma, vietos įstaigose ir organizacijose greta valstybinės kalbos vartojama tos tautos mažumos (vietinė) kalba.“

3. 5 straipsnį išdėstyti taip:

„5 straipsnis. 4 straipsnyje minimuose administraciniuose teritoriniuose vienetuose informaciniai užrašai greta lietuvių kalbos gali būti ir tautinės mažumos (vietinė) kalba.“

4. 7 straipsnį išdėstyti taip:

„7 straipsnis. Tautinių mažumų visuomeninės ir kultūros organizacijos savo lėšomis gali steigti kultūros ir švietimo įstaigas. Valstybė remia organizacijas bei įstaigas, skirtas piliečių kultūros ir švietimo poreikiams tenkinti.“

5. 9 straipsnį išdėstyti taip:

„9 straipsnis. Tautinių mažumų visuomeninės ir kultūros organizacijos steigiamos, veikia ir savo veiklą nutraukia įstatymų nustatyta tvarka.“

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas
V. LANDSBERGIS

Vilnius, 1991 m. sausio 29 d. Nr. I—1007

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO NUTARIMAS

118 Dėl Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynimo fondo nuostatų patvirtinimo

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas nutaria: